

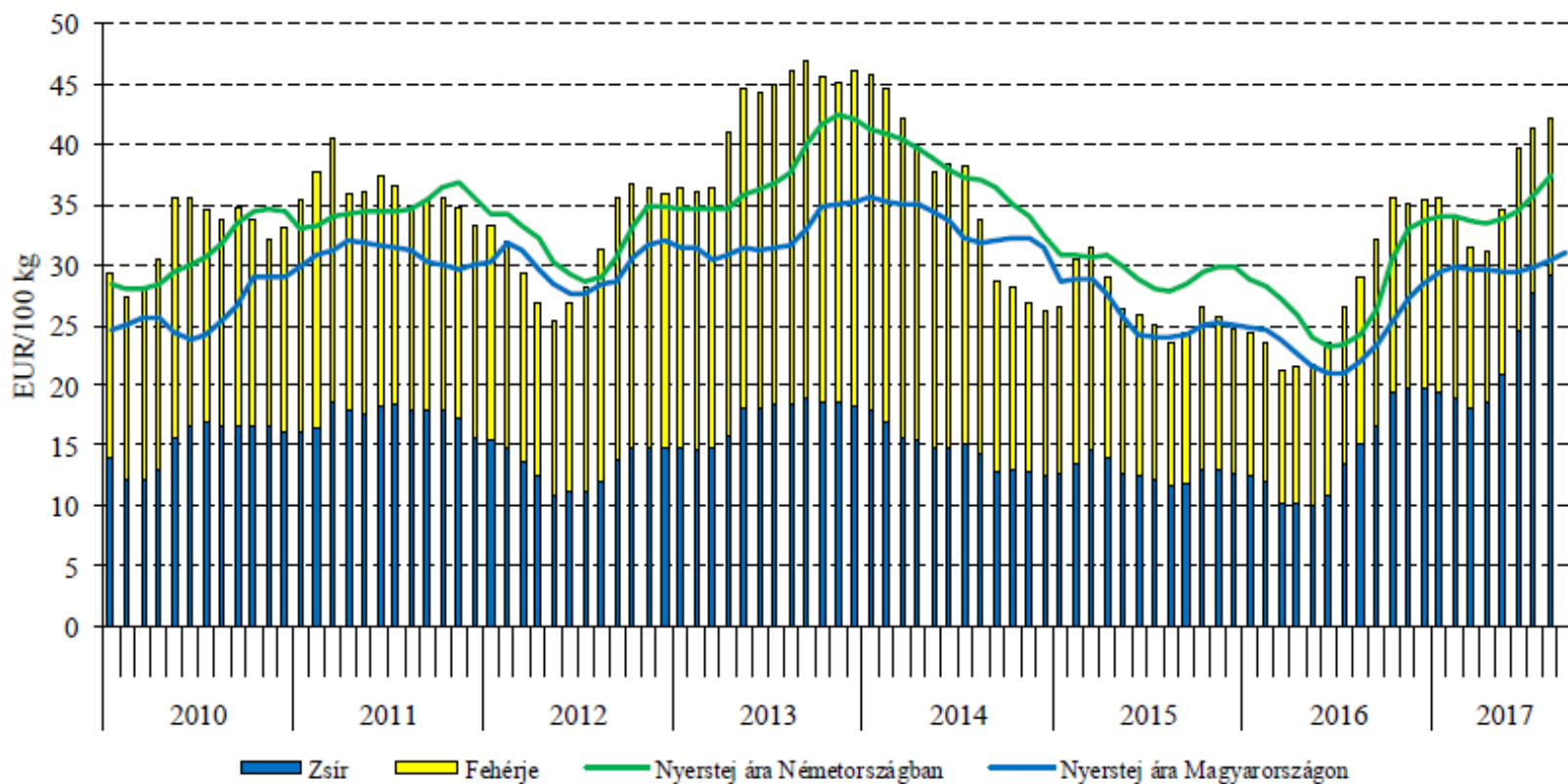

Tejágazati pillanatkép 2017

Juhász Anikó

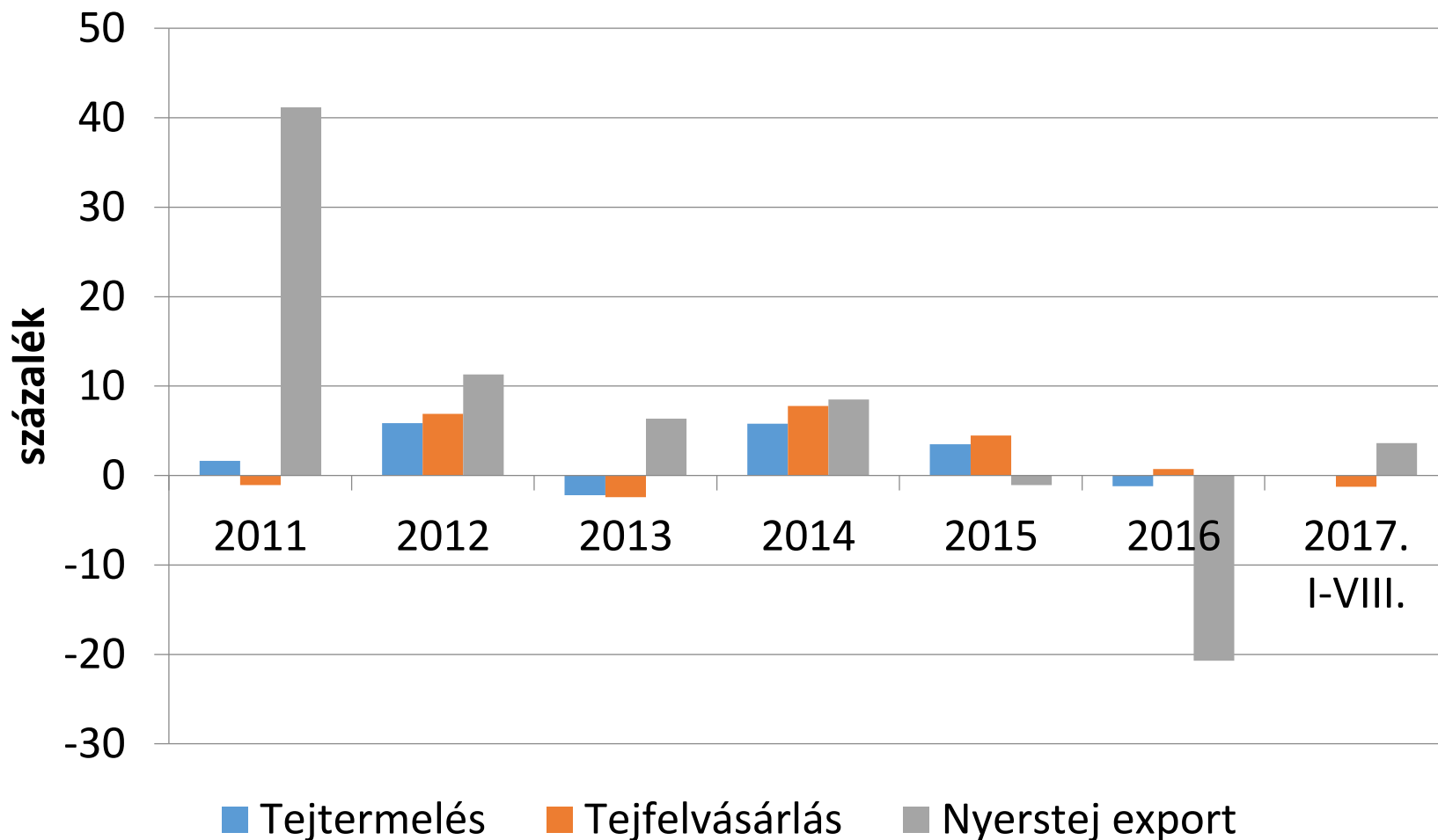
Velence, 2017. november 14.

A nyerstej havi alapanyagértéke és ára Németországban, a nyerstej ára Magyarországon (2010-2017)

Forrás: ife, BLE-BMELV-Európai Bizottság, AKI PÁIR

Tejágazat fő mutatói Magyarországon (előző év bázisán)

Forrás: KSH

Tejpiaci kilátások rövid távon

- növekvő globális és uniós kereslet

- ☞ sajt, vaj, WMP lassabb ütemben

- ☞ tejszín gyorsabb ütemben

- ☞ FFMP (SMP + növényi zsír) gyorsabb ütemben

**zsí
R**

- folyadéktej uniós kereslete csökken

- ☞ életmódváltás

- globális fogyasztás növekedésének 50%-a = CHN + EU + USA

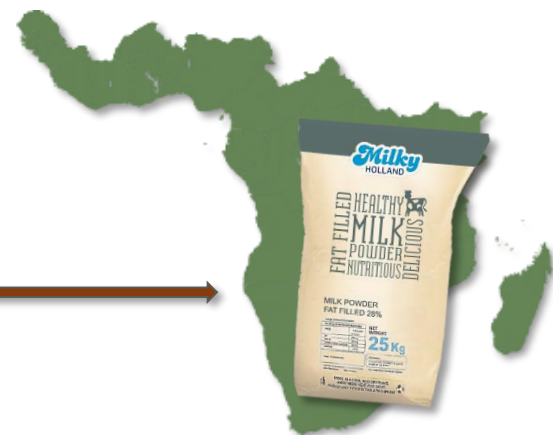
- CHN éves fogyasztása +1%

- ☞ fogyasztás 30%-a import

- ☞ folyadéktej helyett tejszín és joghurt

- világ tejtermelésének növekedési üteme évi +2,5%

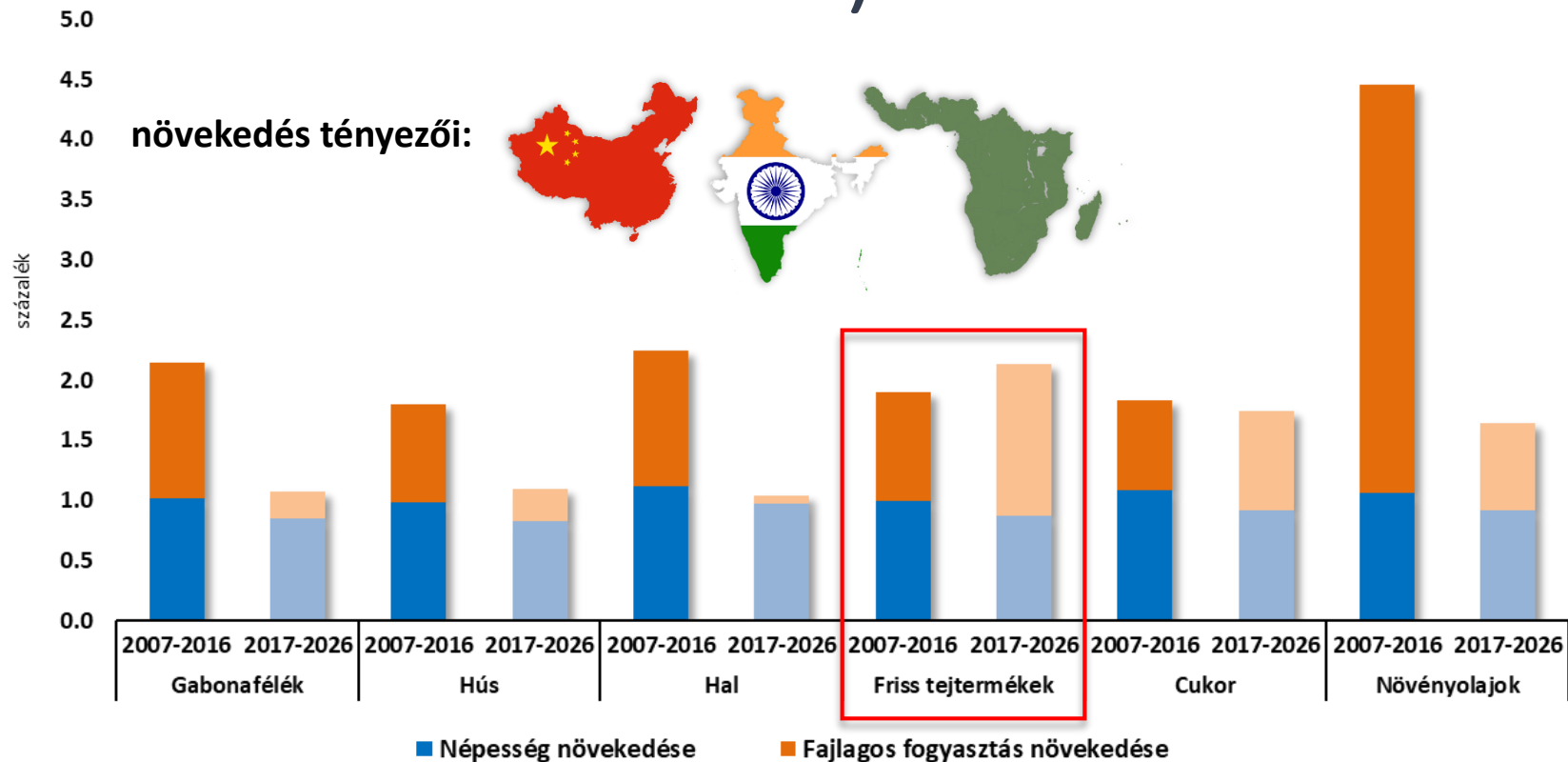
- ☞ IND nélkül évi +1,4%

**Globális fogyasztás
motorja**

Fogyasztás éves átlagos növekedése (2007–2016 vs 2017–2026)

- népesség növekedésének üteme ↗
- GDP fejlődő/feltörekvő országokban ↗

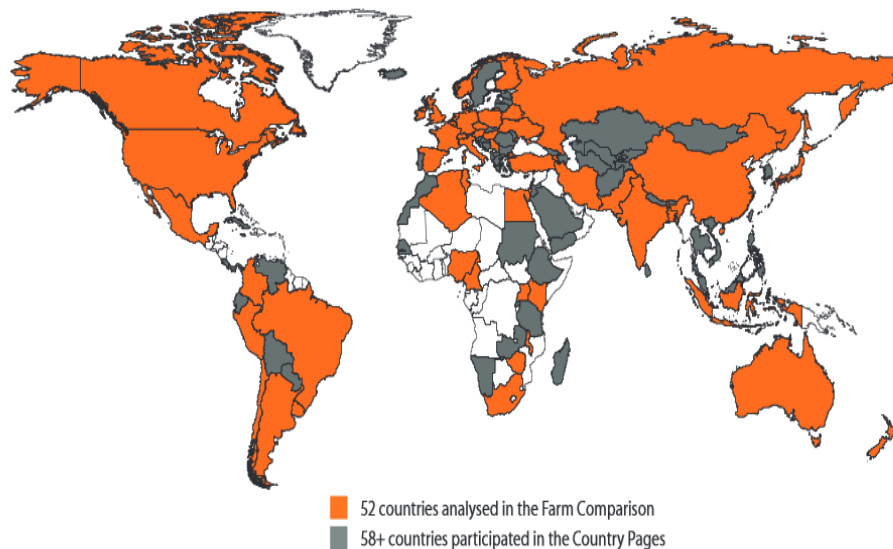
- kőolaj ára ↗ (4-5 USD/hordó/év)
- agrárkülkereskedelem bővülése ↗

Forrás: OECD-FAO (2017)

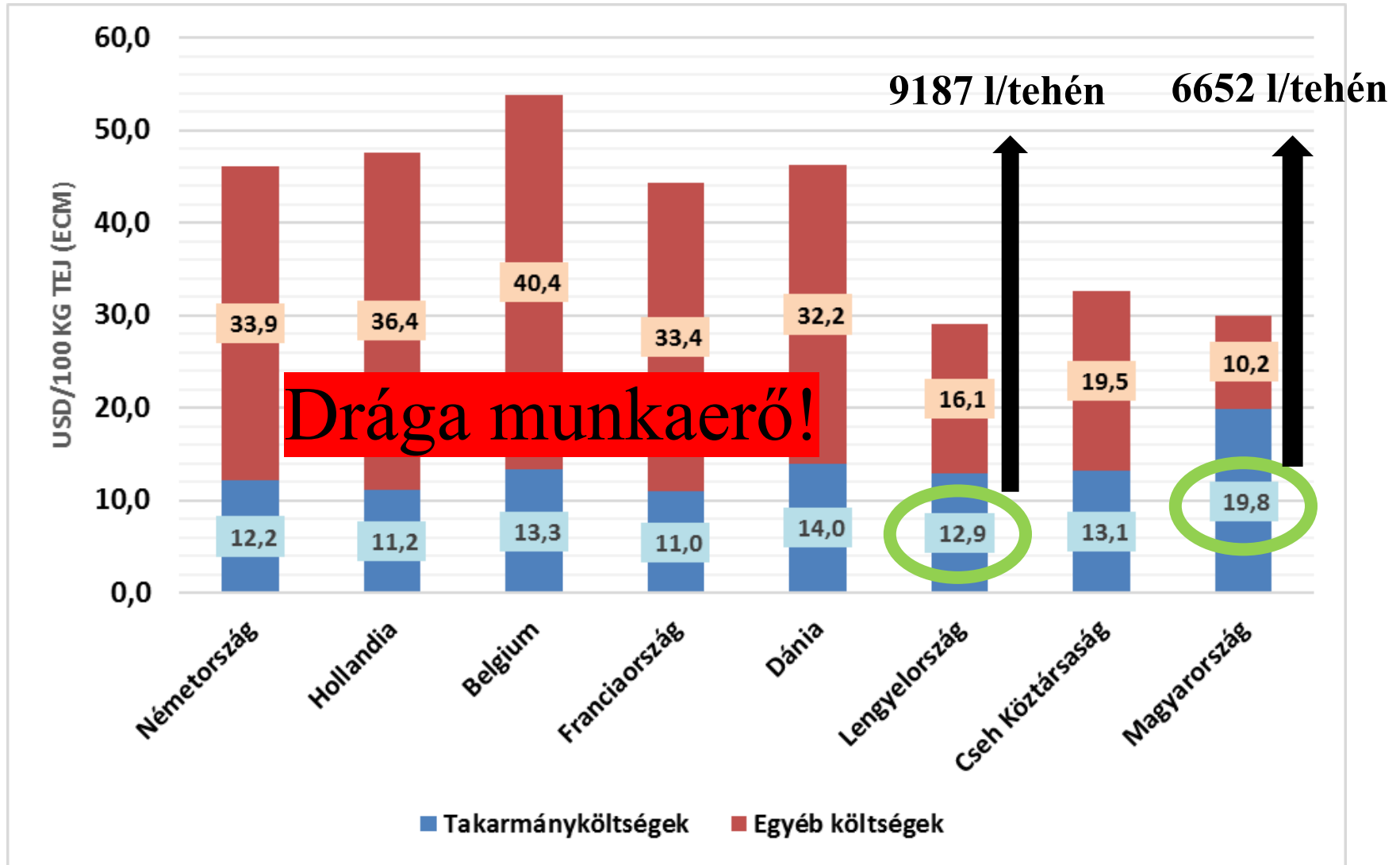
A tejelő tehéntartás jövedelmezőségének nemzetközi összehasonlítása

- International Farm Comparison Network – IFCN
- 110 tagország
- Rengeteg ágazati szereplő a partnerek között
- **Cél:** Összehasonlítható adatok biztosítása nemzetközi szinten
- Összehasonlíthatóság
 - ECM
 - Tej egyenérték (ME)
 - Liter – Kilogramm
 - Gazdasági év – Naptári év
 - Tipikus tejtermelő üzemek
- Dairy Report 2017

Which countries are participating in the IFCN Dairy Report activities in 2017?

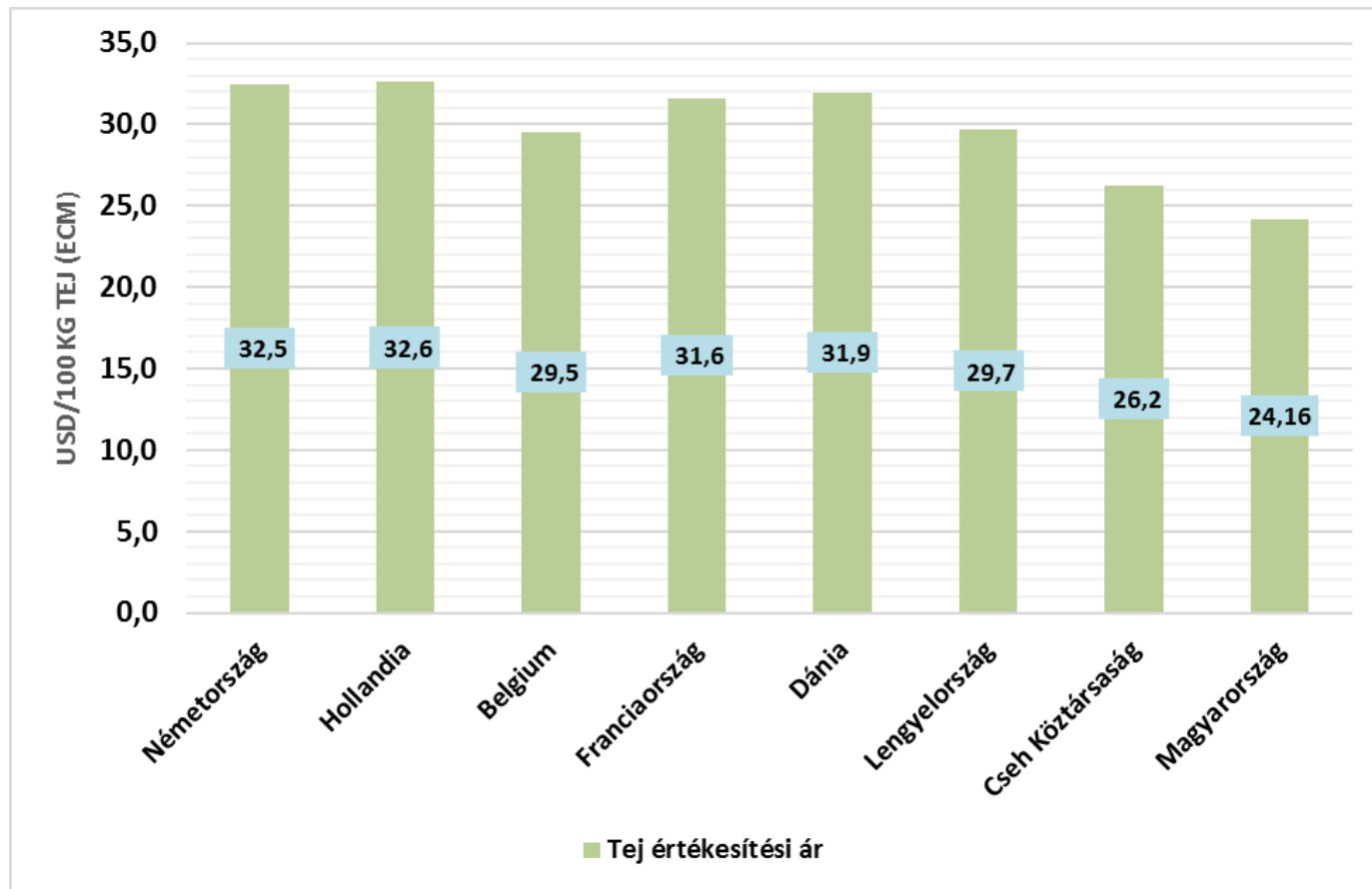

Termelési költségek nemzetközi összehasonlítása

Forrás: IFCN Dairy report 2017

Tej értékesítési ár nemzetközi összehasonlítása

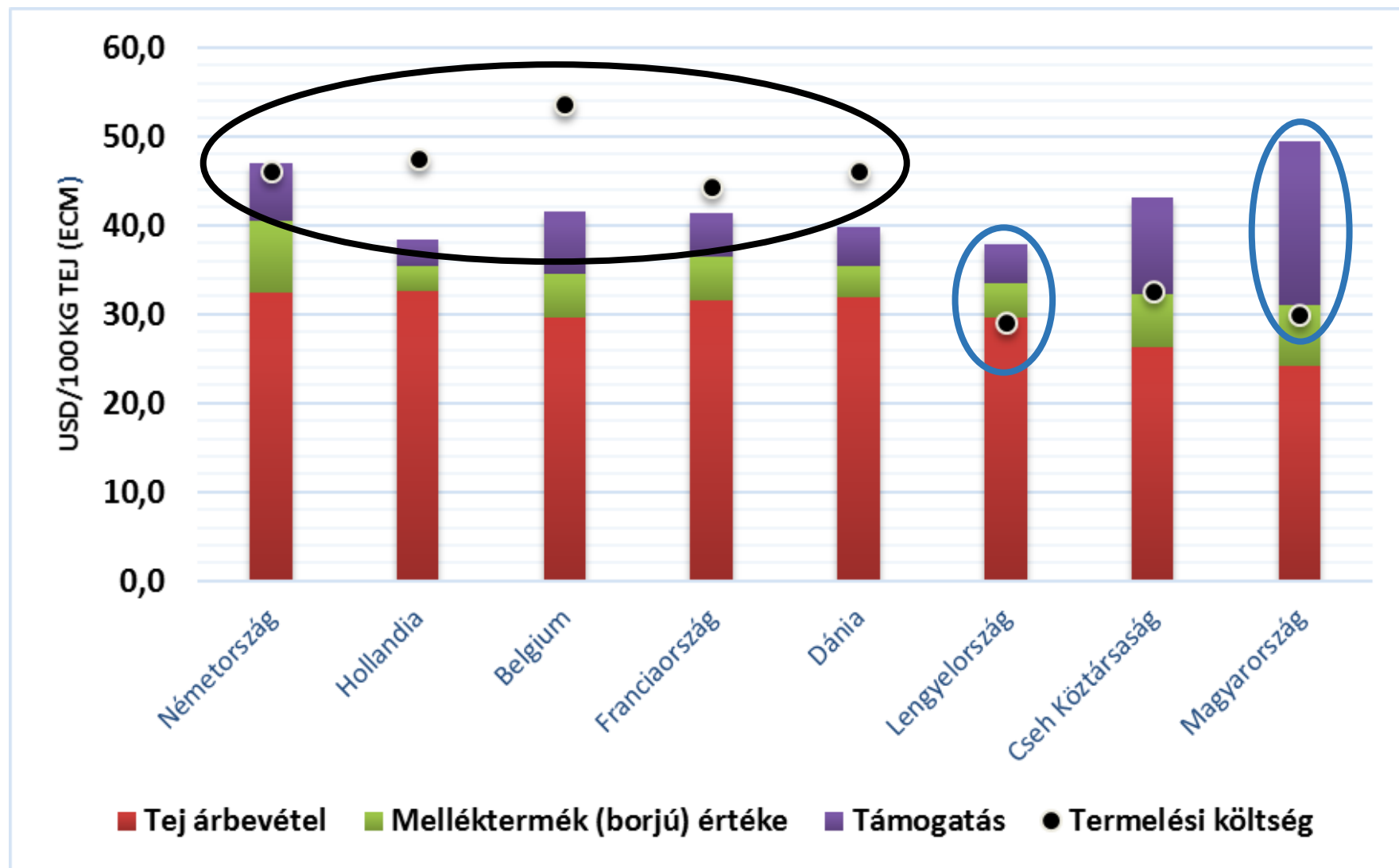

	Németország	Hollandia	Belgium	Franciaország	Dánia	Lengyelország	Cseh Köztársaság	Magyarország
Tejhozam (kg/tehén/év)	7,774	8,706	7,353	7,921	10,562	9,187	7,480	6,652
Zsírtartalom (%)	4,15%	4,38%	4,30%	4,09%	4,00%	3,95%	4,00%	3,50%
Fehérjetartalom (%)	3,50%	3,57%	3,50%	3,23%	3,30%	3,43%	3,50%	3,20%
Szomatikus sejtszám (sejt/ml)	180 000	192 000	215 000	250 000	181 000	200 000	250 000	300 000

Forrás: IFCN Dairy report 2017

Jövedelmezőség nemzetközi összehasonlítása

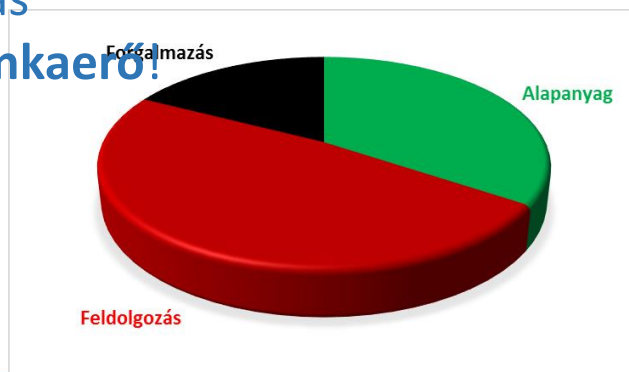
Forrás: IFCN Dairy report 2017

Vertikális költségmegoszlás

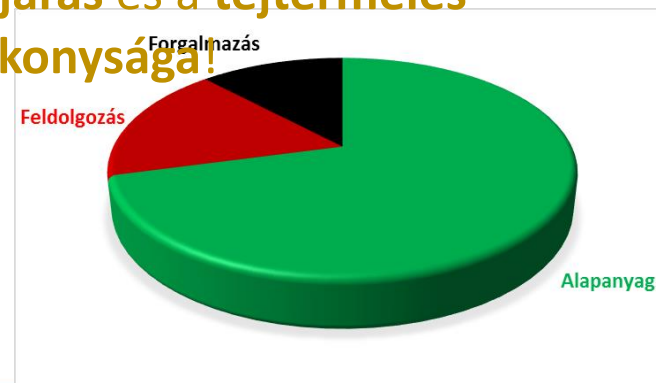
- Termékspecifikus
- Viszonylag állandó

Megnevezés	Tej 2,8% 					Trappista sajt 				
Költségmegoszlás (%)	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Alapanyag	33	34	34	35	36	70	71	71	71	71
Feldolgozás	49	48	49	48	47	18	17	17	17	17
Forgalmazás	18	18	17	17	17	12	12	12	12	12

- Kiegyensúlyozottabb vertikális költségmegoszlás
- Energia és munkaerő!

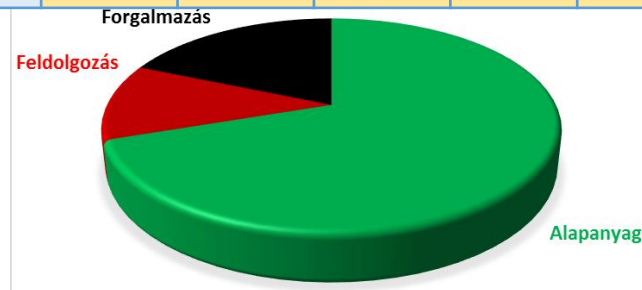
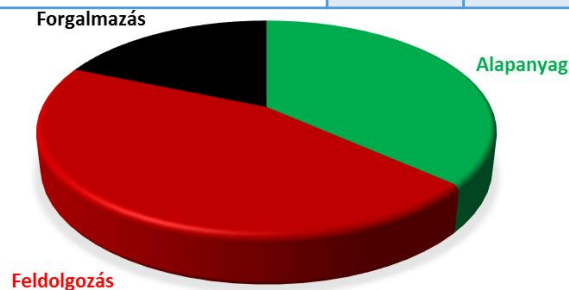
- Alapanyagtermelés túlsúlya
- Időjárás és a tejtermelés hatékonysága!

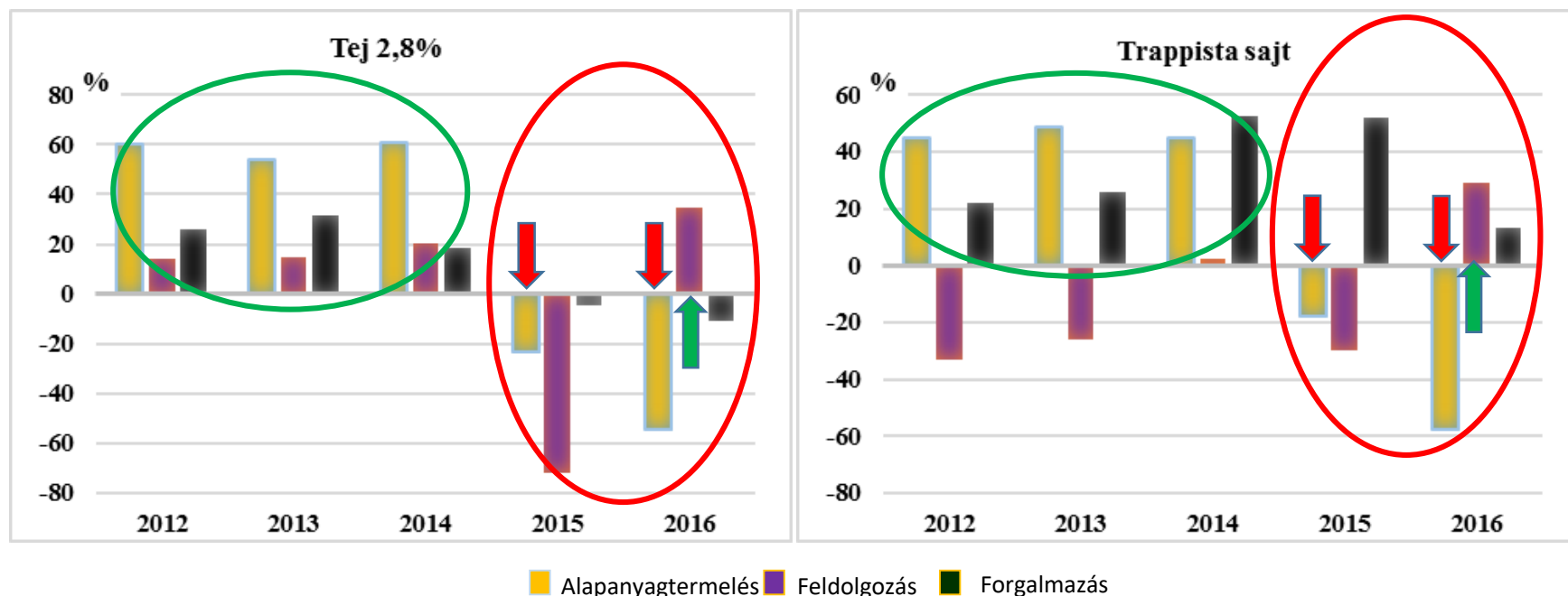
Vertikális ármegoszlás

- Nettói fogyasztói árhoz való hozzájárulást jelenti
- Bizonyos állandóság
- Változó piaci helyzet és érdekérvényesítő képesség

Megnevezés	Tej 2,8% 					Trappista sajt 				
Ármegoszlás (%)	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Alapanyag	37	40	40	34	32	73	75	73	65	63
Feldolgozás	44	39	41	49	51	11	8	3	14	22
Forgalmazás	19	21	19	17	17	16	17	24	21	15

Vertikális jövedelemmegoszlás

- A 2012 és 2014 közötti időszakban viszonylagos stabilitás látható.
- Az alapanyagtermelés jövedelmezősége veszteséges 2015-től kezdődően.
- 2016-ban a feldolgozási szakasz részesedett a legnagyobb arányban a termékpálya jövedelméből mindkét termék esetében.
- A teljes vertikum a tej esetében 2015 óta, a sajt esetében 2016 óta veszteséges.

Fajtaváltási szempontok

Kényszerítő tényezők

- állategészségügy
- állatjólét
- piaci trendek

Fajtákkal szembeni elvárások

- hosszabb ideig termelésben tartható
- kevésbé érzékeny
- nagyobb zsírtartalom

○ *kisebb hozam...*

☞ európai feldolgozók többsége csak most
gondolkodik a zsírtartalom fehérjetartalmat
meghaladó premizálásán

Tej zsírtartalmát befolyásoló tényezők a takarmányozásban

- nyersrost-tartalom
- nyersrost minősége
- szálas és abraktakarmány aránya
- keményítő lebomlásának gyorsasága
- bendő pH stabilizálása
- zsírkiegészítés

Megoldások

- ➔ takarmány-alapanyagok minőségének vizsgálata
- ➔ takarmány-alapanyagok helyettesíthetőségének vizsgálata és alternatív lehetőségek feltárása
- ➔ innovatív termékek alkalmazása és gyártástechnológiák fejlesztése
- ➔ keveréktakarmányok táplálóanyag-tartalmának folyamatos vizsgálata
- ➔ takarmányformulázás telepi igényeknek megfelelő optimalizálása
 - ➔ menedzsment
 - ➔ tartástechnológia
 - ➔ genetika

jövedelem maximalizálása

Tej zsírsavösszetétele

- **full-fat olajmagvak**

☞ lágy zsír, hidegen kenhető vaj

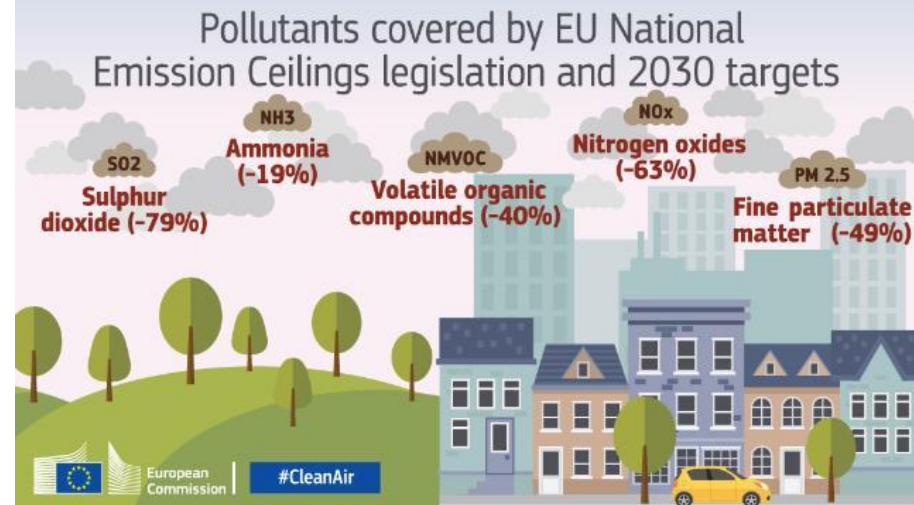
Szarvasmarha-ágazat ammónia-kibocsátása

- **Legnagyobb NH₃ kibocsátó állattartó ágazat**
 - 9%-os növekedés 2015 vs. 2005 állatlétszám-növekedés +16%
- **Fajlagos kibocsátás: -5% (!) 2015 vs. 2005**
 - 2005: 18 kg/szarvasmarha; 2015: 17 kg/szarvasmarha

Megnevezés	Ammónia-kibocsátás (tonna)		Részesedés az állattenyésztés teljes ammónia-kibocsátásából		Állatlétszám (ezer darab)	
	2005	2015	2005	2015	2005	2015
Szarvasmarha összesen	12 775	13 952	29%	35%	708	821
Ebből: Tejelő szarvasmarha	7 506	6 497	17%	16%	285	250
Hús- és kettős hasznosítású marha	5 269	7 455	12%	19%	423	571
Állattenyésztés összes kibocsátása	43 420	39 695	100%	100%	-	-

Forrás: Eurostat

Miért fontos ez?

2016/2284-es EU Irányelv:

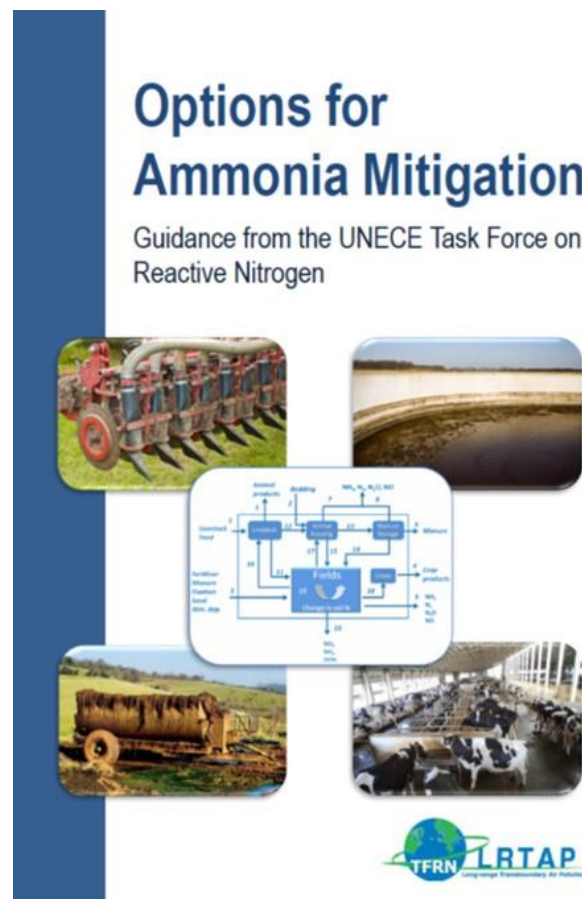
- a mezőgazdaságot érintő NH_3 emisszió csökkentési kötelezettség Magyarországon (2005-höz képest):
 - 2020-2029 között bármely év: **-10%**
 - 2030 után bármely év: **-32% !!** (a legnagyobb az EU-ban)

Vajon hogyan tud ehhez hozzájárulni az ágazat?

Jó gyakorlatok

takarmányozási stratégiára az ammónia-kibocsátás csökkentése érdekében

- takarmányok
 - nyersfehérje-tartalom csökkentése
 - energia- és rosttartalom növelése
 - védett, "by-pass" fehérjék etetése
- fázisos etetés, pontos adagolás, megfelelő szemcseméret
- exkrétumok savasítása (savas pH mellett az ammónia oldott formája a stabilabb)
- legeltetési menedzsment
 - legelőn töltött idő növelése, vagy időszakos legeltetés (<24h)
- állomány-menedzsment (genetika)

Forrás: Bittman S. et al. (2014): Options for Ammonia Mitigation

Fejlődési (kényszer)pálya

○ gazdálkodók átlagos életkora ↗

○ gazdálkodók száma ↘

○ gazdaságok átlagos mérete ↗

○ tőkeintenzitás / vásárolt inputok
részaránya ↗

○ árbevétel jövedelemtartalma ↘

○ kitettség az árak változásainak ↗

○ specializáció ↗

○ horizontális és vertikális koordináció ↗

Gazdasági érdekközösség

érvényesülés a piacon

- transzparencia
- önszabályozás
- kockázatmegosztás és -kezelés
- jövedelemtranszfer
- dedikált infrastruktúra
- tudás- és technológiatranszfer
- K+F+I
- piacfejlesztés

Termelékenység fenntartható növelése

Kockázatok hatékony kezelése